

„Olvass többet, mert sokkal jobb ember leszel tőle!”

Beszélgetések könyvről,
olvasásról Vavra Bencével és a
ByTheWay együttes tagjaival

2014. február 21-én a Riportok könyvről, olvasásról beszélgetés-sorozat következő részeként interjút készíthettünk a ByTheWay együttesel. Erre az iskola könyvtárában került sor, ahol boldogan, izgatottan és süttikkel felszerelve vártuk a fiúkat. Vavra Bence érkezett elsőként, aki 2013-ban érettségizett nálunk, az akkori 13. D osztály tanulójaként. A csapat többi tagja még úton volt Budapestről a debreceni fellépésük színhelyére.

Gyermekkorodban mi volt az első benyomásod, amit a könyvek kapcsán megjegyeztél? Olvastak-e neked a szüleid? Beszélgettetek-e könyvekről?

Hála istennek, olyan családban nőttem fel, ahol a könyvek előtérbe kerültek a TV-hez képest. Minden este olvastak nekem, anyukám is, nagymamám is. Mindig úgy aludtam el, hogy esti mesét hallgattam attól, aki altatott. Ahogy egyre nagyobb lettem, úgy komolyabb irodalmakat is olvastak nekem.

Volt olyan meghatározó személy gyermekkorodban, akit rengeteget láttál könyvekkel, aki könyvet adott, esetleg ajánlott neked?

Anyukáméktól szülinapra, illetve karácsonyra még ma is könyveket kapunk a testvéremmel. Ők nagyon szeretnék megtartani azt a „hagyományt”, hogy minél többet olvasson az ember, főleg a mi családukban. A nagynéném magyar szakos tanár, ezért tőle is mindig könyveket kaptam. Az egész családom meghatározó volt, hiszen mindannyian olvasó emberek.

Apukám most is egy helyesírási szótárt adott karácsonyra. Pedig már leérettségiztem magyarból! Szeretné, ha a közösségi oldalakon pontosan, helyesen fejeznék ki magunkat.

Melyek azok az első könyvek, amiknek a címére is emlékszel? Vagy nincsenek ilyenek, csak az ragadt meg, hogy esti meséket hallgattál?

Nagyon-nagyon szerettem Varró Dániel Túl a Maszat-hegyen című művét, még a felvételre is azzal jöttem, meg a Lecsöppenő Kecsőp Benővel. Talán A maszathegyen is túl az első könyv, ami megmaradt. Készült belőle egy hangoskönyv és egy színdarab is, itt a Csokonai Színházban. Először olvasták nekem, majd én olvastam, később megtanultam, aztán pedig megnéztem a színházban. Szóval ez a könyv elég nagy szerepet játszik az életemben. Mostanában nem láttam, de szép emlékek kötődnek hozzá.

Miért szereted ennyire?

Nagyon fantáziadús. Varró Dániel megragadja azt a nyelvet, amit az összes gyerek szeret. Nem tudok olyan gyereket vagy fiatalt mondani, akinek ne tetszene. Az a jó benne, hogy tetszik az 5, a 10, a 15, a 20 és az 50 éveseknek is. A II. Nemzetközi Debreceni Könyvfesztiválon 2005-ben Varró Dani is részt vett. Akkor dedikálta nekem a kötetet.

Ahogy felcseperedtél, hogy viszonyultál a kötelező olvasmányokhoz?

Úgy vagyok vele, hogy mindent elkezdek olvasni. Ha nem tetszik, nem tudom elolvasni, csak nagyon nagy nehézségek árán. Nyilván nem azt mondom, hogy az összes kötelező rossz volt, de volt, amit csak az interneten rövidítve olvastam el. Ami tetszik, vagy ami megragad, azt elolvasom, és ha tetszik egy könyv, akkor azt nem tudom lerakni. Mostanában sajnos kevés időm van olvasni, de emlékszem, hogy voltak olyan hétvégék, mikor elmentünk Mamáékhoz Szegedre, és ott nem nagyon volt más programom; hát olvastam. Inkább a tinédzser krimik ragadtak meg és Agatha Christie-t is nagyon szerettem.

Melyik kötelező olvasmány tetszett?

Szerettem a novellákat. Hogyha elolvastam egy novellát, nem volt biztos, hogy elsőre tetszett, de szerencsére olyan tanáraink voltak, akikkel nemcsak irodalmi szempontból elemeztük a műveket, hanem a mélyére is ástunk. Akkor egyre jobban kezdtek érdekelni.

Említetted, hogy most nem sok időd van az olvasásra. Mennyit tudsz olvasni?

Őszintén megmondom, regényt nagyon régen vettem a kezembe. Mostanság inkább újságokat olvasok.

Tehát az időhiány a gond.

Igen. Volt régen egy könyv, Az ifjú James Bond, amit nagyon szerettem és sokáig jártam könyvesboltba, hogy a második részét is megszerezsem, de sajnos nem tudtam. Viszont egyszer mindenképpen el szeretném olvasni, ha van egyáltalán második része. Sajnos most nincs időm olvasni, ami szabadidőm van, azt inkább a családommal és a barátnőmmel töltöm.

Ha mégis jut időd az olvasásra, akkor hogyan szeretsz olvasni? Elektronikus formában vagy inkább leveszel a polcra egy könyvet?

Természetesen jobban szeretek könyvből olvasni. Múltkor is meg akartam venni egy könyvet, de drága volt, így inkább elhalasztottam a vásárlást.

Mit szeretsz inkább olvasni? A regényeket vagy a verseket?

Regényt utoljára talán karácsonykor fogtam a kezembe. Azt a könyvet olvastam, amit unokatesóm kapott. Nagymamámnak olvastam fel sokszor regényeket, s az Egy csepp emberség c. sorozat köteteiből is olvastam neki. Szeretem még Müller Péter írásait is.

Őt miért szereted?

Azért, mert mindenkinek a nyelvén tud olyat mondani, amit nem biztos, hogy mindenki ki tud fejezni. Van egy könyve, aminek a címe: Jóskönyv, ez a barátnőmnek van meg. Kinyitod valahol, azt a fejezetet kell elolvasni, ahol kinyitja az ember. Elolvasod, elgondolkozol, és rájössz, hogy tényleg igaz, amit üzen.

Van olyan karakter, akire felnézel?

Általában a regényeket úgy írják meg, hogy lehessen velük azonosulni. Harry Potterrel is lehet, ő is egy velünk egykorú fiatal, akivel csodálatos dolgok történnek.

Van nagy példaképed?

Van, csak nem a könyvekből.

Említetted, hogy magadtól inkább kortárs irodalmat olvasol, de mivel ide jártál az Ady-ba, dráma tagozatra, itt biztos sok klasszikus művel is megismerkedtél.

Sokkal igen, elég sokkal. Ami érdekelt, azzal megismerkedtem. Színdarabokat is csináltunk belőlük. Örkény István Pisti a vérzivatarban, Anatole France A pingvinek szigete c. művét is feldolgoztuk többek között. Spiró György Koccanás c. darabját látva elkezdtem kortárs drámákat olvasni. Nagyon megtetszett nekem az a dráma.

Volt-e, van-e kedvenc íród, költőd?

Agatha Christie, akit mondani tudok. Az a jó, hogy miközben olvastam, gondolkoztam is, ki lesz a tettes. A nyomozás részesévé váltam.

Van-e kedvenc könyved?

Kedvenc könyvem nincsen. Ez lehet furcsán fog hangzani, de elolvastam az összes Alkonyatot és Harry Pottert is.

Olyan sincs, ami nagy hatással volt rád? Említetted a Jóskönyvet.

Ami nagy hatással volt rám, olyan nincs. De van egy mondat, egy idézet, amit anyukám mondott el sokszor: „Alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.” Ő mondta nekem, először talán akkor, amikor 10 éves voltam. Nagy hatással volt rám ez a Weöres Sándor idézet. Annyira, hogy a szalagtűzőnkön - ahol én mondhattam az osztályom nevében a búcsúbeszédet - ezt a részletet ott is felidéztem a Szembe-fordított tükrök c. írásból. Szerintem ez egy olyan motiváló mondat, aminek mindig előtted kell lennie: Bármit elérhetsz! Nézzétek meg, nagyon sok könyv arról szól, hogy van egy kissrác vagy egy 30 éves, akinek van egy álma, és az egész könyv arról szól, hogy beteljesíti ezt az álmot.

Milyen műveket ajánlanál a korosztályodnak?

Az én korosztályomnak? Mondtam, most sajnos nem nagyon van időm olvasni. De olvassátok el a kötelező olvasmányokat, mert vannak jók! Nézzetek be egy pár művészeti vizsgára, ott is jó művek szoktak lenni. És a bestsellerek között is akad jó olvasmány!

A gyerekeidnek mit fogsz majd olvasni?

Gyerekeimnek elsősorban gyerekmeséket, gyerekverseket. Nagymamám tudta fejből az egész Toldit. Sokszor mesélte nekem, mindig fejből. Nagyon-nagyon sok verset tudott, az ő korukban nagyon sok memoritert kellett megtanulni, és ő nagyon sok verset mondott nekem. Talán az ő példáját fogom követni.

Utoljára légy szíves fejezd be ezt a mondatot: Olvass többet, mert...

Olvass többet, mert sokkal jobb ember leszel tőle, sokkal többet fogsz tőle tudni! Ha többet olvasol, akkor talán te is rájössz arra, hogy mik azok a célok, amiket el szeretnél érni az életben. Segítenek rájönni azok a versek, azok a mondatok vagy azok a sorok, hogy mit szeretnél elérni az életben. Ha olvasol, jó emberekkel ismerkedhetsz meg, mert akik olvasnak, azok általában jó emberek. Ne rakd le a könyvet, vidd magaddal! Ha véletlenül eltévedsz, akkor nyisd ki, és olvasd el még egyszer azt a mondatot, ami neked üzen, és eléred a céljaidat.

A Bencével való beszélgetésünk ezen pillanatában toppant be *Oli*, *Sziki* és *Ya Ou*, ugyanis ők Budapestről érkeztek ellentétben Bencével, aki már pár napja Debrecenben tartózkodott. Elmondtuk a fiúknak, hogy ez a riportsorozat négy évvel ezelőtt kezdődött

abba az osztályba járók közreműködésével, ahova Bence is járt. A 8 éve, iskolánkból induló Olvass többet! nemzetközi irodalmi vetélkedőhöz kapcsolódóan indult útjára ez a sorozat.

Első kérdésünk hozzájuk is az volt, hogy gyermekkorukban miket olvastak nekik a szüleik?

Sziki: Hú, de régen volt.

Oli: Volt egy Képes Bibliánk, amiből nekem minden este esti mesét olvasott anyukám, bibliai sztorikkal. A családom egyik része vallásos, a másik része nem annyira. Megengedték, hogy eldöntsem, hogy szeretnék-e vallásos lenni, vagy sem, ezért hittanra is járatlak, meg a Képes Bibliából olvastak nekem esti meséket, Sámsonról és hasonlókról. Továbbá Walt Disney könyvekből olvastak fel nekem meséket.

Sziki: Amennyire rémlik, én tanító jellegű állatmesékkel találkoztam először.

Oli: A Három kismalac a legjobb!

Ya Ou: Nálam egy kicsit speciálisabb a helyzet. Apukám ugye kínai, és ő nem nagyon olvasott nekem meséket, anyukám is inkább énekelt nekem. Ha olvastak, akkor nem könyvből, hanem mindenféle, régi magyar meséket, diavetítéssel, a falra kivetítve olvasták fel.

Eloolvastatok-e a kötelező olvasmányokat?

Sziki: Nekem olyan tanárom volt, aki rákésztetett, hogy elolvassuk őket, ami néha nem is volt baj, de egy dolgot nem szerettem a mi oktatásunkban. Gyakran volt az, hogy nagyon meg akarták határozni, mit gondoljak arról az adott műről. Jobban szerettem volna, ha kifejtettem volna a saját véleményemet.

Oli: Igen, manapság a szubjektivitást nem hagyják szabadon. Van egy objektív vélemény, és ahhoz minél közelebb kell kerülni.

Sziki: És az alapján is osztályoznak, hogy erre ezt a választ kell adni, és akkor jön, hogy miért?

Oli: Igen, erre az a megoldás, ha egy objektív véleményt kell képviselni, akkor arra vannak írott formák és akkor nem kell olvasni.

Megcsörrent a Bence telefonja. Kiderült, hogy még egy másik interjút is adniuk kell a fellépés előtt. Ezért kis interjúnkat azzal zártuk, hogy megkértük a három fiút, **fejezzék be a mondatot: Olvass többet, mert...**

Sziki: Olvass többet, mert nagyon sok tudást szerezhetsz a könyvekből!

Oli: Olvass többet és hangosan, hogy a beszédtechnikád javuljon, mert nekem borzalmasan rossz! A szókincs fejlődése érdekében érdemes olvasni, a logikád javul. Olvass több embertől ugyanarról a témáról, és legyen saját véleményed, ne mások véleményét kövesd!

Ya Ou: Ehhez már nincs mit hozzáfűzni, úgy gondolom.

Nagyon örülünk, hogy a fiúk megosztották velünk élményeiket, gondolataikat. Érdekes volt meghallgatni, hogy a mai huszonévesek hogyan vélekednek az olvasásról, könyvekről. Sajnos a beszélgetés félbemaradt, mert már várták őket egy debreceni fellépésen. Nagyon szépen köszönjük nekik, hogy időt szakítottak ránk, és hogy ilyen kedvesek voltak. A riport végétével készítettünk néhány fotót, s elkészítettünk egymástól. A fiúk már siettek is tovább fellépésük színhelyére. Búcsúzóul még megígérték, hogy támogatni

fogják sajátos eszközeikkel ezt az olvasásnépszerűsítő programot. Reméljük, nem felejtkeznek ez ígéretükről.

A riportot 2014. február 21-én készítették Hegyi Tamara 9.A és Farkas Patrik 9. Ny/B osztályos tanulók